

HOPP.

DRAMATISK SORTI

MÖT LINUS TUNSTRÖM,
CHEF FÖR UPPSALA STADSTEATER

TEMA :
HOPP

HJÄLP – JAG HAR MILJÖÅNGEST

STUDENTERS FRAMTIDSTRO

NASIMA FLYDDE FRÅN AFGHANISTAN – DEN LÅNGA RESAN

1 2016
SVENSKA
KYRKAN
UPPSALA

BÄSTA UPPSALABO

I din hand håller du det första numret av tidningen Hopp från Svenska kyrkan i Uppsala.

Den har fått namnet Hopp därför att vi tror att det är något som behövs i vår tid. Många av er som är medlemmar i Svenska kyrkan är unga vuxna och ni om några vet vad hopp och hopplöshet kan handla om. Men även vi som har levt lite längre kan oroas av klimatförändringar i samhället, miljön och i våra privatliv. Det är inte så lätt att hålla hoppet vid liv när nyheterna ofta handlar om krig och katastrofer. Kan man vara, får man vara glad när det är så många som har det så svårt? I kyrkan pratar vi ofta om tro, hopp och kärlek. Men hur gör man för att det inte bara ska bli prat, finns det några knep för att hålla hoppet uppe?

I den här tidningen möter du människor och deras berättelser om hopp. Vi har en vision i våra fem församlingar som lyder: ”Tillsammans för Livet – möte mellan Gud och människor i Uppsala”. Vi tror att det är när vi möts som hoppet bärs vidare. Det kan låta enkelt, nästan naivt, men det är ju just i mötet oss emellan som hopp kan både tändas och släckas.

Nästa nummer av tidningen kommer ut i början av sommaren. Dit kan det kännas långt än, men dagarna blir nu allt längre, ”våren visar vägen...kornets hopp är stort” sjunger vi i en av våra nyare psalmer. Vi blir glada om du hittar några korn av hopp i den här tidningen. Hör gärna av dig och berätta vad du tycker!

I PÅSKTID

Annica Anderbrant, domprost

Foto Johan Nilsson

Hopp ges ut med 4 nummer per år och distribueras till alla hushåll i Uppsala pastorat

Ansvarig utgivare Annica Anderbrant **Redaktör** Karin Andersson Lundkvist
Redaktion Christina Jutterström Jonas Lindberg Dag Tuvelius Maria Wingård
Kontakt uppsala.hopp@svenskakyrkan.se 018-430 35 00
 Tidningen Hopp finns på www.svenskakyrkan.se/uppsala/hopp
Form Lars-Erik Elebjörk **Produktion** Byrå4 **Tryck** Wikströms Tryckeri
Upplaga 95 000 ex **Distribution** UNT

Svenska kyrkan
UPPSALA

Uppsala pastorat består av Gamla Uppsala församling, Gottsunda församling, Helga Trefaldighets församling, Uppsala domkyrkoförsamling samt Vaksala församling

MÖT LINUS
TUNSTRÖM SID 14

INNEHÅLL NUMMERETT

DEN LÅNGA
RESAN SID 10

KLIMATANPASSAD SID 8
STUDENTER OM FRAMTIDEN SID 18
GÄSTKRÖNIKA SID 20
TRYGGA RÄKAN SID 21
NOTISER SID 22

VI ÄR
OLIKA SID 4

Det är inte ovanligt att föräldrar med vuxna barn behöver hjälp i sin kommunikation. Hos Svenska kyrkans familjerådgivning erbjuds de en trygg miljö och en trygg ram för samtalet.

Foto Fotolia

VI ÄR OLIKA...

...OCH VI GÖR OLIKA

Hur förhåller vi oss till varandras olikheter? När blir situationen och relationen svår att hantera? Är det hos dig problemet ligger? Eller är det hos mig? Eller är det vi som har problem? Kanske är vi så intrasslade i varandra att vi behöver hjälp med att reda ut var vi själva börjar någonstans.

– Vi jobbar inte efter en standardmodell utan försöker möta de sökande utifrån deras olika behov, säger Arne Damström som är familjerådgivare och föreståndare.

Foto Hans-Åke Lerin

– Och vad är en konflikt? Det är ju bara att vi visar oss för varandra. Det viktiga är att konflikten inte blir fientlig så att vi vänder varandra ryggen. Att den tvärtom får bli kärvänligt undersökande. Vem är jag? Vem är du? Då är konflikten något som berikar och lyfter oss båda till en högre mognad.

Så beskriver familjerådgivaren Karin Cervin en konflikt. Jag sitter tillsammans med henne och Arne Damström, familjerådgivare och föreståndare för Svenska kyrkans familjerådgivning i Uppsala, och samtalar om vuxna relationer.

– Vi arbetar mycket med självreflektion och särskiljande. Självreflektionen är utgångspunkten i samtalen.

Att man försöker se sig själv, och uttrycka varför vi känner som vi gör och hur det kommer sig, och varför vi gör som vi gör. Särskiljandet är också viktigt eftersom många är så präglade på varandra att det kan vara svårt att urskilja ett ”jag” och ett ”du”.

Det ringer. Det är telefontid och Karin går och svarar. Arne berättar att det är stor bredd på ärendena. I vissa ärenden kan man gå relativt djupt, i andra inte alls. Det handlar mycket om dem som kommer, vilka förutsättningar de har och vad de vill.

– Det är inte ovanligt att, till exempel, en mamma och en vuxen son som kommer vill helt olika saker, och att de har helt olika mål med samtalet. Vi jobbar

inte efter en standardmodell utan försöker möta de sökande utifrån deras olika behov.

Ord är viktiga

Oftast är det par som kommer och söker hjälp i sin relation. Det kan vara unga par, som träffats under studietiden, det kan vara par som levt tillsammans länge och par som startat nya familjer där man får med sig barn in i relationen. Det kommer också föräldrar med vuxna barn som behöver hjälp i sin kommunikation, och hjälp med konflikter som kan ligga långt bak i tiden. Här erbjuds de en trygg miljö och en trygg ram för samtalet. De som kommer får hjälp med att sätta ord på det de vill säga.

– Det lönar sig att sätta ord på det man känner, för om man inte uttrycker det man går och bär på inom sig hur ska en partner eller förälder veta hur man känner? De är ju inga tankeläsare. Kvinnor talar mer om relationsproblem med andra än vad män gör, och därför brukar jag särskilt uppmana män att tala med andra män, för att de ska inse att de inte är själva. Och när de gör det upplever de ofta en lättnad, menar Arne.

Uppväxandemönster följer med

Karin berättar att de uppväxandemönster man som barn fick med sig speglar av sig i parrelationen och tas ofta upp i pararbetet hos familjerådgivningen. Det utrymme man hade i familjen som liten bär man med sig in i den vuxna kärleksrelationen. Samtalen i pararbetet hamnar ofta i barndomen och konflikter med mamma eller pappa.

– Att det förekommer spänningar mellan vuxna barn och föräldrar är vanligt. Och särskilt vanligt är att man reflekterar över sin egen barndom när man själv får barn. Vad var det som var bra? Vad för jag inte väl av? Vad vill jag ta med mig i min egen fostragärning? Det kan vara så att man kommer för att man vill göra upp med sin förälder, fortsätter Karin.

– Lite kortfattat kan man säga att det enda föräldern kan göra är att säga ”Förlåt”. Det är tufft att orka ta emot det barnet säger och det kan vara svårt för exempelvis en mamma att höra det barnet berättar, och att inse att det hon gjort inte varit så bra. Det är lätt att man går i försvar. Sedan är det viktigt att när man säger ”Förlåt” att man inte lägger till ett ”men” för då sopar man undan en hel del av ursikten, menar Arne.

”För ditt eget bästa”

En fråga som ofta kommer upp i samtalen är den om kontroll. Att det nu vuxna barnet kände sig kontrollerad som liten, både till det yttre och det inre. Att man inte var fri att utvecklas som man själv ville. Det kan ha varit från att man inte själv fått välja aktiviteter till att man fått förklarat för sig vilka tankar som är ”de rätta”.

– Föräldrarna kallade det skydd, ”det var för ditt eget bästa” men barnet kände sig hindrad i sin nyfikenhet på världen och uppfattade istället kontrollen som en invasion av sitt inre, säger Karin.

Även föräldrars nya relationer, kanske efter en separation när barnen var små, kan komma upp i parsamtal med de nu vuxna barnen. Familjekulturkrockar, stilkrockar och konkurrens är teman. Ibland kan föräldrarna behöva stå upp för sina egna barn i den nya relationen, och det kan fresta på. Ibland till priset av kärleksrelationen.

Olikheter – en konflikt i sig

Genomgående för de som söker sig till familjerådgivningen är att de som kommer i de allra flesta fall vill att relationen ska förändras. Oftast hyser man en förhoppning om att den ska fortsätta, och utvecklas för att på sikt förbättras.

– Våra olikheter är en konflikt i sig. Vi är olika och vi gör olika. Den stora frågan för oss människor är ”hur kan jag förhålla mig till olikhet?” Hela livet går nog ut på att jag på djupet förstår att den andre inte är en klonad kopia av mig, säger Karin och Arne fortsätter:

– På ett sätt vore det bekvämt om det var så att vi var lika, men tråkigt. Ingen utvecklig. Ingen spänning.

Solens strålar letar sig in i rummet. Våren är här. Strax kommer det besök till Arne och Karin.

Text Angelina Evans

Här kan du komma i kontakt med
Svenska kyrkans familjerådgivning
018-51 35 22
familjeradgivningen.uppsala@svenskakyrkan.se
Götgatan 3, Uppsala
Kostnad 300 kronor/samtal

HJÄLP JAG HAR MILJÖ ÅNGEST

Jag sopsorterar, cyklar och äter ekologiska grönsaker. Och jorden blir bara varmare. Och industrierna i Kina rör jag inte på!

Det är lätt att drabbas av panik när tankarna på vår hotade planet snurrar allt fortare. Vad kan jag göra? Vad bör jag göra? Och vad bör jag inte göra?

Den stora världen utanför min egen lilla bubbla gör inte saken bättre. Världens ledare har visserligen kommit överens om ett nytt klimatavtal, men hjälper det? Är det redan försent?

Och hur ska alla människor i länder som exempelvis Kina och Indien, förmås att inte skaffa bil? Om de nu blir lite stadda vid kassa, varför ska de inte få skita ner jorden lika mycket som västvärldens medelklass har gjort?

Hopplösheten knackar på dörren och jag medger att jag släpper in den i min vardag ibland. Struntar i att skilja glas från metall, köper en flaska bubbelvatten och låter torktummlaren gå varm mitt i sommaren.

Det kanske bli bättre om jag talar med en präst? Det kanske blir ännu bättre om jag talar med prästen Claes Hedström. Han är ansvarig för arbetet för miljö och hållbar utveckling i Svenska kyrkan i Uppsala.

Svenska kyrkan i Uppsala arbetar för att bli miljödiplomerade under 2017. Svenska kyrkans miljödiplomering är ett certifieringssystem där församlingar i flera steg anpassar lokaler och verksamhet för att minska belastningen på miljön. Unikt för diplomeringen är att den bygger på en teologisk grund och rymmer såväl ekologiska, sociala, ekonomiska som andliga perspektiv.

Claes Hedström känner sig trots allt hoppfull när han funderar kring vad som händer med vår värld. Det är inte kört för klimatet och miljön. Alla kan vi vara med och påverka, menar han.

Foto Hans-Åke Lerin

Är det bara jag som har miljöpanik?

– Det är det verkligen inte. Jag tror att alla drabbas av uppgivenhet. Det beror inte bara på att jorden blir varmare, utan också på att vi får så mycket information om allt som är fel. Media funkar så. Men trots klimathot, krig och flyktingkatastrofer sker mycket positivt. Västvärldens bild av Afrika till exempel är eländig, men där har läskunnigheten ökat och barnadödligheten minskat.

Ibland kan jag bli helt handlingsförlamad. Det spelar ändå ingen roll, typ. Vad kan motivera mig att kämpa på?

– Det lilla gör också skillnad. Du kan inte göra allt på en gång, men du kan göra något. Det är lättare ju mer konkret du kan vara.

Men hur ska jag prioritera? Är det bättre att sluta äta kött än att sopsortera till exempel?

– Börja med det som ligger allra närmast och som går enklast att förändra. Det skapar draghjälp att ta fler steg. Vad du väljer beror ju på hur du bor, vad du arbetar med och hur du lever. Köttproduktionen har stor påverkan, det är en bra sak att börja med att dra in på. Sopsortering har en annan typ av miljöpåverkan. Det viktigaste är inte att välja exakt den mest optimala åtgärden utan att göra något. Våra livsstilsförändringar måste vi göra i små steg.

Små steg? Men det är bråttom!

– Visst kan man säga att det är bråttom att ställa om. Men det är främst på en global nivå. På individnivå måste det få ta tid. Och när det saknas politiska styrmedel blir en del steg svåra att ta. Så länge de ekologiska varorna är betydligt dyrare än de traditionellt framställda, så kommer många inte ha råd att köpa ekologiskt.

Men är jag inte en sämre människa om jag köper billiga, besprutade äpplen?

– Nej! Men det måste bli billigare att vara snäll mot miljön. Det kostar inte pengar men engagemang att sätta press på politiker. Du kan också gå med i intresseorganisationer för att skaffa dig mer kunskap.

Ok. Om jag ska välja några varor som jag köper eko, vilka ska jag välja?

– Välj de varor som du äter allra mest av. Mjölk, bananer, choklad och kaffe brukar listas som de bästa att välja eko och fair trade. Du kanske kan fundera

på om du kan dra in på någon kostnad för att kunna köpa mer miljövänligt.

Men även om jag gör allt jag kan, så släpper ändå industrierna i Kina ut tonvis med koldioxid. Är det inte kört?

– Nej, det är inte kört. Hela klimatet hänger ihop globalt och det som händer i Kina får återverkningar på oss. Men det omvända gäller också! Det jag gör påverkar andra människor och får fler att vilja engagera sig och det sprider sig. Ända till Kina!

Varför jobbar en präst med kyrkans miljöpåverkan och hållbara utveckling?

– Det som driver kyrkan att arbeta med miljöfrågor är att vi tror på en livgivande Gud. Människan är skapad till Guds avbild och hennes uppdrag är att ge liv. Inte bara i form av att föröka oss utan att ge liv till hela skapelsen. Att inte bryta ner den och förstöra utan se till att livet förmeras. Kyrkans miljöarbete handlar om mer än sopsortering och miljövänligare transporter. Vi vill skapa ett samhälle som är hållbart både socialt och ekologiskt.

Hur behåller du din kämparglöd när hopplösheten knacker på?

– Att hitta sitt hopp är svårt. Det finns ett stort hopp i att 196 länder skrev på ett nytt klimatavtal i höstas. Det är kanske inte ett så starkt och bindande avtal som jag skulle önska men det är ett steg i rätt riktning och absolut något att sätta stort hopp till. Jag som kristen tror på att Kristus uppstod från de döda och blev levande igen. Det är en bild för livets styrka. Livet vinner över det allra mest destruktiva – döden. Då måste vi kunna vinna över miljöförstörelsen.

Text Hanna Wallsten

Det som driver Svenska kyrkan att arbeta med miljöfrågor är att vi tror på en livgivande Gud och människans uppdrag är att ge liv till hela skapelsen. Att inte bryta ner den och förstöra utan se till att livet förmeras, säger Claes Hedström.

Foto Fotolia

Nasima flydde från Afghanistan till Sverige

DEN LÅNGA RESAN MOT SJÄLVKÄNSLA OCH FRAMTIDSTRO

Det är lätt att känna sig sorgsen och orolig i ett Sverige där samtalet allt oftare handlar om flyktingkris, kriminella ensamkommande barn och växande våld mot asylsökande.

Då är det välgörande att möta 28-åriga Nasima Bigzad i Gottsunda kyrka. Hon kommer att göra Sverige till ett bättre land.

Låt oss börja från början:

Nasima var 22 år när hon lämnade sitt hemland Afghanistan för att ta sig till Pakistan tillsammans med sina föräldrar och syskon. Flykten var nödvändig. Hennes pappa var hotad till livet eftersom han tillhörde ”fel” folkgrupp. Hoten drabbade hela familjen, inte minst äldsta dottern Nasima som ville studera och arbeta – ingen självklarhet för kvinnor i Afghanistan.

– Jag hade börjat arbeta som lärare för små barn, men det var svårt. Bara att resa till jobbet var farligt.

Lång väg till Sverige

Till skillnad från många andra hade Nasima stöd av sina föräldrar. Mamman är analfabet och önskade ett annat liv för sin dotter än det hon själv fått.

Familjen bestämde sig för att bli kvar i Pakistan men Nasima skulle vidare, det var alla överens om. Så började hennes långa resa. Från Pakistan tog hon sig till Iran, från Iran till Turkiet, från Turkiet till Grekland och från Grekland till Sverige. Tre olika smugglare har varit inblandade. Bara den sista resan, från Grekland till Sverige, kostade 3 000 euro.

Hur ser Nasima på ”människosmugglarna”? Som banditer som utnyttjar desperata människor, eller som hjälpare i nöd?

– Ingendera. Men jag litar inte på dem. De ljuger alldeles för ofta. Båtarna är säkra, säger de, det är bara någon kilometer att gå, allt kommer att bli bra ...

Självfick Nasima vandra en hel natt men båten mellan Turkiet och Grekland var i hygglig kondition och båtresan tog bara 20 minuter. Sedan sa smugglaren: ”Nu är ni i Grekland. Nu får ni klara er själva.”

Hon har många hemska minnen, både från Afghanistan och flykten, men Nasima duckar för frågorna.

– Jag vill inte berätta. Det som har hänt har hänt. Jag vill glömma.

Nasima blev kvar i Grekland i 1,5 år. Hon ansökte om asyl och väntade på besked, och så blev hon gravid. Pappan är en afghansk man.

När Nasima förstod att hon inte skulle få uppehållstillstånd innan barnet kom tvingades hon vända sig till smugglarna igen. Att föda barn på ett grekiskt sjukhus utan uppehållstillstånd skulle bli oerhört dyrt.

– Jag visste inget om Sverige men smugglaren sa att det var ett bra land för kvinnor.

I februari 2012 kom den höggravida Nasima till Sverige, sökte asyl och placerades på en flyktingförläggning i Boliden i Västerbotten.

– Det var mycket snö och väldigt mörkt.

Efter någon månad flyttade hon till afghanska vänner i Uppsala, där dottern föddes. Sverige var bra, på många sätt, men Nasima kände sig ensam och

Det var i språkcafét och i samtalen med diakon Maria Harrysson Kurkiala, som Nasimas självkänsla och framtidstro började växa.

Foto Hans-Åke Lerin

Jag visste inget om Sverige men smugglaren sa att det var ett bra land för kvinnor.

isolerad. Hon kunde inte språket och satt fast i en lägenhet med sin lilla dotter.

Språkcafé och samtal bröt isoleringen

Då hörde hon talas om språkcaféet i Gottsunda kyrka. I kyrkan träffade hon diakonen Maria Harryson Kurkiala och Nasima började, vid sidan om språkcaféet, besöka Maria för samtal varannan vecka. Det var så mycket som hon aldrig hade berättat för någon, så mycket som hon burit inombords. I takt med att hennes minnen blev ord i Marias lilla tjänsterum, växte hennes självkänsla och framtidstro.

– Jag tipsades om öppna förskolan och gick dit med min dotter. Vi åkte på sommarläger. Jag lärde mig svenska och lärde känna svenskar.

Nasima är uppfostrad med islam och säger att ”alla tror på något”. Att gå till en kristen kyrka har aldrig varit något problem. Svenska kyrkan tar emot alla.

Idag pratar Nasima perfekt svenska och har, efter att ha väntat i 3,5 år, fått permanent uppehållstillstånd. Hon läser svenska och arbetar deltid som biblioteksassistent. Hon vet inte ännu vad hon vill utbilda sig till. Kanske bibliotekarie, eller lärare, eller studievägledare.

Hon är övertygad om att hennes dotter kommer att få en bra framtid i Sverige. Kanske kan hon och hennes dotter få råd att besöka föräldrarna och syskonen i Pakistan. Dem längtar hon efter varje dag, fast hon är vuxen, och hon förstår inte hur de ensamkommande kan klara sig i Sverige.

Känner hon sig diskriminerad?

– Nej. Häromdagen kom en kille, kanske 16–17 år, in på biblioteket och behövde hjälp. Han sa: ”Du pratar ju jättebra svenska. Och så jobbar du. Varför säger folk att ni flyktingar bara kostar pengar? Du kostar ju ingenting! Jag älskar dig.”

Text Karin Alfredsson

SE MÄNNISKAN

Svenska kyrkan i Gottsunda bjuder in till Språkcaféer där nyanlända får träna svenska språket tillsammans med svensktalande. Verksamheten kommer att utökas till att ta emot ensamkommande och asylsökande. Man erbjuder också stöd i form av enskilda samtal, kontakt med myndigheter och kommuner, samtalsgrupper med mera.

Maria Harryson Kurkiala är diakon i Gottsunda kyrka. Hon är religionsvetare och religionspsykolog men en diakon kan ha många olika bakgrunder: sjuksköterska, psykolog, socionom etc.

– I dagens samhällsklimat, när man pratar om kvoter och volymer, säger Maria, är det viktigaste vi som kyrka kan göra att *se människan*. Vi måste bära hoppet och se individen. Det är kyrkans uppgift, till skillnad från kommunen och migrationsverket och de andra som flyktingarna möter.

Politiska beslut har under det senaste året gjort det allt tuffare för asylsökande. Familjeåterföreningar blir svårare, ”synnerligen ömmande skäl” har försvunnit som asylgrund, fler länder kommer att betraktas som ”säkra” dit människor kan skickas tillbaka ...

Det finns ju kyrkor, och människor med koppling till kyrkan, som gömmer utvisningshotade. Vad tycker du om det?

– Där måste var och en ta ett eget beslut, säger Maria, men de som gömmer människor måste inse att de tar över ansvaret för den människan. Det måste finnas ett realistiskt hopp, en chans till en ny prövning. Man kan inte säga ”det ordnar sig”, om man inte är övertygad om att det är sant. Man måste orka bära ansvaret, så att man inte sviker. Det kan bli det sista sveket för en utsatt medmänniska.

Text Karin Alfredsson

Foto Hans-Åke Lerin samt Paul Jeffrey/ACT/IKON

PÅ FLY KT

Svenska kyrkans arbete med flyktingar

Inom hela Svenska kyrkan i Uppsala pågår arbete med att på olika sätt hjälpa flyktingar. En viktig del är att stödja enskilda personer under asylprocessen och hjälpa till i kontakter med myndigheter. Dessutom finns språkcaféer på olika platser i Uppsala och Svenska kyrkan gör också särskilda insatser för ensamkommande flyktingbarn, bland mycket annat.

Vill du vara med? Som volontär delar du med dig av dina kunskaper eller får möjlighet att göra något du alltid har velat göra. Det finns många ideella verksamheter som behöver din kompetens och tid. Hör av dig till vår reception så får du veta mer.

Besöksadress S:t Eriks torg 7, telefon 018-430 38 08, e-post uppsala.reception@svenskakyrkan.se
Öppettider mån–to 10–12, 13–15, fr 10–12.

LINUS TUNSTRÖM SÖKER RUM FÖR MYSTERIET

Uppsala stadsteaters avgående chef Linus Tunström menar att vi behöver ett rum, som är större än vardagen och att det kan finnas både på teatern och i kyrkan. I mysteriet, i det irrationella finns en nödvändig motpol, som lockar honom såväl på scen som i hans personliga syn på liv och död. Det är teman, som också återkommer i påskens stora drama.

– Det vi kallar verkligheten är ofta det konkreta, men ibland kan det bli futtigt. Vad finns bredvid det påtagliga? Det har alltid intresserat mig i det jag gör, säger Linus Tunström.

Foto Hans-Åke Lerin

Teaterchefen Linus Tunströms kalender är välfylld, vilket förutsätter en del improvisation i relation till den närmaste omgivningen. I skarven till vårt samtal väntar medarbetare, som behöver byta några ord. I andra skarven ska han hinna med tåget hem till Stockholm och en väntande dagishämtning. Men vid sammanträdesbordet i hans arbetsrum på Uppsala stadsteater är det ändå som att befinna sig i stormens öga, med en känsla av full närvaro i nuet.

Med en farfar, som var präst, och pappa Göran Tunström som namnkunnig författare till romaner som Juloratoriet, Prästungen och Ökenbrevet ligger det nära till hands att tänka att frågor om tro, Gud och kyrka också är vanliga hos Linus Tunström. Riktigt så enkelt är det dock inte.

– Pappa var ju aldrig kyrklig, men däremot hade han ett försök att närma sig det andliga. Hans pappa försvann tidigt, så jag tror att farfar blev en bild av den goda fadern och därför såg pappa också något gott i det som han stod för. Det är klart att det prövandet är något som jag kanske fångade upp när jag var barn och fick intresse för, säger han.

Linus Tunström menar att den religiösa blicken på tillvaron är precis lika möjlig som en psykoanalytisk eller politisk blick. Det handlar bara om att välja perspektiv när vi söker förklaringsmodeller och behöver få kliva in i ett rum, som är större än vardagen.

Ibland vill man kanske bli underhållen på teatern, men ibland kommer man ju också

dit för att man försöker förstå sitt liv eller hitta ett sammanhang. Det kan ju vara av samma anledning som man söker sig till en kyrka.

– Det vi kallar verkligheten är ofta det konkreta, men ibland kan det bli futtigt. Vad finns bredvid det påtagliga? Det har alltid intresserat mig i det jag gör, säger han.

Därför kan Linus Tunström också se uppenbara paralleller mellan kyrkan och sin egen miljö på teatern. Dels handlar det på ytan om roller och texter, att samlas och fokusera på viktiga känslor och att sätta in dem i en tradition och en historia. Dels handlar det om att få plats med frågorna om vad det är att vara människa.

– Ibland vill man kanske bli underhållen på teatern, men ibland kommer man ju också dit för att man försöker förstå sitt liv eller hitta ett sammanhang. Det kan ju vara av samma anledning, som man söker sig till en kyrka, säger han.

Gästspel i Colombia

Som en av sina sista insatser för Uppsala stadsteater, innan han lämnar den efter nio år, regisserar Linus Tunström nu på nytt Fanny och Alexander för ett gästspel på Iberoamericano-festivalen i Bogotá i Colombia. I Ingmar Bergmans manus finns det betydligt mer av kamp med kyrkan än Linus Tunström kan känna igen sig i för egen del.

– Kyrkan som institution har förr i tiden haft en roll av att slå fast sanningar, normer och hålla i samhället. I Fanny och Alexander finns den elaka biskopen, som står för det där fasthållande och är rädd för och stänger livet, säger Linus Tunström.

Motpolen tycks vara den mystiska värld som öppnar sig bland de drömlika föremålen i rollfiguren Isaks antikaffär, där hans systerson Ismael hålls gömd bakom en stängd dörr. Där finns magin och det andliga.

– Jag tror att Bergman skulle säga att den världen tillhör konsten, men nu för tiden skulle vi ju se det som en strid mellan mystiken och det rationella.

Linus Tunström ser det också som en klassisk kamp inom religionen. Å ena sidan det institutionella fasthållandet och å andra sidan platsen för det mångtydiga. Samtidigt ser han en kyrka idag, som öppnar sig för fler möjligheter. När han och hans fru gifte sig gjorde de det inom Svenska kyrkan, men fick möjlighet att infoga traditionella persiska inslag också, som ett sätt att få med bådaskulturella bakgrund.

– Men jag förstår att det är en brottningsmatch, en balansgång för kyrkan. Hur ska man definiera en stark kärna, som samtidigt ändå är öppen och tillåtande? Jag har inget svar på det där, och jag kan

tänka mig att de frågorna finns hos många i kyrkan, säger han.

Synd, lidande och förlåtelse

Till bilden av kyrkan, som förvaltare av starka trossatser, hör också tanken om människans grundläggande syndighet, som Linus Tunström har svårt för. Det gäller också det lidande, som personifieras av Jesus på korset och som är en central del av det stora påskdramat. Att människan i mötet med kyrkan, åtminstone för några decennier sedan, skulle mötas av orden om att hon är en fattig, syndig människa.

– Den tanken har ställt till det mer än den har gett. Själva idén med den är att skapa en känsla av otillräcklighet hos oss. Man kan naturligtvis förstå synden som en metafor, en språklig figur, det ofullkomliga inom oss som är värt att förlåta. Men det kanske finns andra aspekter av kristendomen, som ger mer kraft och riktning, säger han.

Samtidigt finns det något med motpolerna, som tycks göra dem nödvändiga för varandra.

– Förlåtelse är den andra sidan av synden och förutsätter då kanske att en synd existerar. Förlåtelsen som det stora accepterandet är ju en tanke med mening, men det beror som sagt på vad man lägger in i ordet synd, säger han.

En annan aspekt, som skulle kunna kopplas till långfredagens händelser är känslan av att misslyckas. Som offentlig person och som ledare för en verksamhet som ständigt utsätts för andras åsikter kan Linus Tunström inte undgå att påverkas när reaktionerna blir negativa.

– Men känslan av misslyckande och att inte ha nått ända fram är något som man brottas med hela tiden. Det är både en anledning till ångest och att man fortsätter, för om man hade nått fulländningen skulle man kanske inte våga något mer. Möjligheten kräver också pressen, precis som förlåtelsen kräver synden. Allt sitter ju ihop, säger han.

I påskberättelsen går vägen från långfredagens lidande och död till påskdagens uppståndelse. Där associerar Linus Tunström till ett citat ur Hesekiels bok i Gamla testamentet om döda ben, som åter ska få liv och menar att den upplevelsen uppstår på nytt och på nytt inom teatern mellan en till synes död text och en grupp skådespelare, som brottas med den.

När han tänker i ett längre perspektiv säger han sig tro att människans medvetande fortsätter att finnas kvar efter döden, med då på ett mer opersonligt plan. Samtidigt drar Linus Tunström sig till minnes tanken

I påskberättelsen går vägen från långfredagens lidande och död till påskdagens uppståndelse.

Foto Mark Harris & Heorg Lulich

på sin pappa Göran precis efter att han dött, när den 62-årige mannen plötsligt var alla sitt livs många olika åldrar på en och samma gång. Den närvaron tycks vara något som han fortsätter att bära med sig.

– Det är ju mitt perspektiv, men jag är ändå på något plan i dialog med honom ibland. Om det nu bara är från mitt håll eller från hans håll också, det vet jag ju inte. Jag har ingen fixerad tro runt det där, men tycker om att leka med bilder och pröva möjligheter, säger han.

Ett samtal, som har handlat om kanske nödvändiga motpolar – trossatser och mystik, synd och förlåtelse, krav och möjligheter och en närvaro bortom döden – går mot sitt slut. Linus Tunström kastar för första gången ett öga på sin mobil under intervjun och tillägger:

– För mig finns det en rikedom av rum att kliva in i, i det mystiska. Jag har en känsla av att jag kommer att bli mer andlig.

Text Jonas Lindberg

Namn Linnea Fällström

Ålder 30 år

Pluggar Psykologprogrammet

”Min närmaste framtid är ganska utstakad och jag känner ganska mycket hopp inför framtiden. Jag känner att det som händer får hända. Jag har inte gjort några specifika planer vad jag ska göra efter studierna.

Det känns kul att leva. Jag ser framemot att se vad som händer. Jag känner mig nyfiken på vad jag kommer att möta, både under resten av studietiden men också efteråt. Jag tycker om att prova nya saker men det finns orosmoment. Hur jag ska klara av ekonomin? Jag har pluggat tidigare till sjuksköterska och därför måste jag arbeta eftersom jag inte får ta mer studielån. Kommer jag ta mig igenom studietiden? Kommer jag att orka det? Men jag har trots allt ganska gott hopp om att det ska gå bra.

Stress gör mig hopplös om det är många saker samtidigt som pressar från olika håll. Till exempel när jag samtidigt oroar mig för en kommande tenta och för att betala mina räkningar. Jag kanske känner att jag behöver jobba mer. Samtidigt känner jag en viss fritidsstress. Vissa av mina fritidsaktiviteter ställer rätt mycket krav. Jag spelar i en studentorkester och dansar. Det var fantastiskt att spela med min studentorkester på Carolina Redivivas trappa i samband med mösspåtagningen på sista april. Det kändes Uppsala.

Namn Dennis Kullberg

Ålder 25 år

Pluggar Psykologprogrammet

Dennis Kullberg gick först en kandidatutbildning i manus för tv, film och teater, men nu studerar han på psykologprogrammet i Uppsala.

”Jag är orolig inför framtiden. Min framtid ligger mycket i mina händer just nu. Att det är mina handlingar som avgör om jag kommer att bli en person som måste förlita sig på andra eller om jag kan bygga min egen karriär, min egen framtid. Men jag är inte så orolig så att jag bär på en domedagskänsla, utan jag är mer orolig för att det är mycket press. Egentligen kan jag inte göra så mycket åt den här pressen. Vi brottas ju alla.

Det gäller att se till att ha ett så rikt liv utanför sin karriär så att man får energi att orka både att studera och att orka med det tryck som man har på sig. Jag spelar mycket dataspel, umgås med mina vänner och läser mycket om politik. Jag försöker också bli politiskt engagerad.

Det kanske låter lite narcissistiskt men alldeles nyligen hade vi en tenta som var otroligt svår. Och då var det många i min klass som inte klarade sig. Jag lyckades klara mig och det kändes toppen! Det är inte på mina kurskamraters bekostnad, utan den känslan handlade om att det är glädjande att klara av någonting som inte vem som helst klarar av.”

STUDENTER OM FRAMTIDEN

Studietiden kan vara fantastisk, men även fylld av krav på lyckade studier och ett innehållsrikt socialt liv. En nyligen gjord undersökning bland studenter i Malmö visade att det finns en förväntan på att studietiden ska vara en härlig och kul tid, men att många inte upplever det så. Hur tänker studenter vid Uppsala universitet om sin framtid? Ser de ljusst eller mörkt på den? Möt Mikael, Nathalie, Dennis och Linnea och deras tankar inför framtiden.

Text Märten Löfgren **Foto** David Nord Wallin

Namn Nathalie Saller

Ålder 24 år

Pluggar Psykologi

Nathalie har en filosofie kandidatexamen i media och kommunikation. Just nu studerar hon A-kursen i psykologi och på fritiden sjunger hon i Västgöta nationskör. Vänner och vardagslivet som student i Uppsala är också viktigt för henne.

”Min inställning till framtiden växlar. Jag försöker generellt att vara positiv men det är svårt ibland. Med allt som händer världen över, med allt fler människor på flykt, med krig och brist på medmänsklighet. Det kan ibland kännas som att världen blir mörkare och mörkare. Det är lätt att få en sådan bild, med tanke på bilden som förmedlas via media, men det är så mycket fint som försiggår också. Människor som öppnar sina hem för flyktingar, politiker som öppnar ländernas gränser. Min övertygelse är ändå att det goda vinner över det onda i slutändan. Man kan prata om stora aktioner och politiskt engagemang. Men genom att bara vara en god medmänniska så bidrar du också. Ringar på vattnet, ljus smittar av sig.

Jag tror att det är viktigt att ha tillit till sig själv och till sin omvärld. Tro på att vi har en positiv utveckling. När jag pluggade media och kommunikationsvetenskap läste jag mycket om den digitaliserande utvecklingens inverkan på oss, med sociala medier och allt mer uppkopplade liv. Kopplar den utvecklingen samman oss mer eller blir vi mer distanserade från varandra? Nyss pratade jag med några vänner om att man i alla tider ha velat vara i en annan tid. Att det var bättre förr eller att det blir bättre sen. Även om jag kan vara nostalgisk till en tid då barnen gjorde kullerbyttor istället för att sitta med iPads så försöker jag se det positiva i utvecklingen och se möjligheter istället för begränsningar.”

Namn Mikael Ekelöf

Ålder 20 år

Pluggar Latin

”Sedan länge har jag varit intresserad av poesi. Därför halkade jag in på antik poesi. Jag fastnade för det romerska eposet Aeneiden. Det var jätligt coolt, så jag bestämde mig helt enkelt för latin. På fritiden skriver jag poesi och översätter poesi från franska till svenska och sjunger i kör.

Det är lite svårt att säga någonting om framtiden, men man vill ju inte vara en domedagsprofet. Det finns dock tendenser som gör att man blir lite orolig för vissa saker, lite klyschigt, men som till exempel klimatfrågor. Annars är jag inte så väldigt insatt i politik. Men varningstecken och varningsrösterna finns. Man måste vara lite försiktig så att man inte grottar ner sig i det. Däremot känner jag mig inte så orolig för egen del. Min känsla är att det kommer att lösa sig för mig. Det kommer att gå vägen. Jag tror att jag är i den positionen att jag kan påverka min egen situation tillräckligt.

Jag går i kyrkan varje vecka. I viss mån är mitt engagemang i kyrkan viktigt för min syn på framtiden men det är inte en heltäckande känsla jag har inför det. Men min tro är en viktig del i min syn på saker och ting överlag. På hur världen funkar och på hur världen kommer att bli. Vad vi ska göra av livet och världen, min roll i det. Men jag vet inte svaren, det är ju därför jag är delaktig i kyrkan.”

ENLIGT MIG

Mord, chock, kris, död, krig. De ord som beskriver svåra händelser är ofta korta – och brutala. De skakar om, de fångar vår uppmärksamhet. Att de är frekventa på löpsedlar och i tidningsrubriker är därför inte förvånande.

Ger medierna en rättvisande bild av vår samtid? Det är en evig fråga som vi journalister brottas med. En nyhet är det oväntade, det som vi inte visste om. Att det mesta är som vanligt blir sällan huvudnyhet. Kanske tar sig en sådan berättelse in på familjesidorna eller någon featuresida, men nyhetssidorna tenderar att få slagsida mot tillvarons mörkare sidor.

Ibland får vi journalister höra att tidningarna innehåller för mycket elände, att vi aldrig lyfter fram saker som är välfungerande eller samhällsfenomen som förbättras. Det stämmer tack och lov inte. När vi går igenom tidningarna och räknar positivt respektive negativt vinklade artiklar brukar det väga förbluffande jämnt. Men det som vi minns bäst av det vi läser är ofta det dramatiska och det skrämmande.

En av journalistens viktigaste roll i samhällsbygget är att vara den som synar makthavare. Den svenska tryckfrihetsförordningen – världens första – fyller i år 250 år. Där skyddas och betonas just tidningarnas roll som motvikt mot den offentliga makten, tryckfriheten motverkar korruption och maktmissbruk.

Skulle medier också kunna vara något mer än granskare? Ibland hörs tankar om att tidningarna borde ha fler positiva nyheter. Jag kan förstå känslan av att det kan bli för mycket ibland, att man inte vill övermannas av bedrävelser vid frukostbordet. Men man bör akta sig för att gå en väg som riskerar leda till naivitet och förnekelse – eller i sin värsta form – ren Pravdajournalistik.

Det finns dock skäl att oftare pröva en mer konstruktiv journalistik, där vi visar inte bara på problem, utan även på tänkbara lösningar och på vad man som enskild person kan göra. En journalistik som inte gör oss maktlösa utan som tvärtom ger oss något av det viktigaste som finns:

HOPP.

GÄSTKRÖNIKÖR

*Charlotta Friborg,
chefredaktör, vd och ansvarig utgivare
Upsala Nya Tidning*

EN AV SVERIGES STÖRSTA HITLÅTAR GENOM TIDERNA

– *nej den heter inte trygga räkan*

Den tillfälliga musiken omger oss ständigt. En hitlåt har högst ett års bäst-före-datum innan den tonar bort ur etern. I denna snabba tid är det därför gripande att en sång som har över 160 år på nacken fortfarande sjungs av ung och gammal, inte sällan dessutom utantill, åtminstone första versen. Psalm 248, Tryggare kan ingen vara, är doppsalmen framför andra i Sverige, trots att den egentligen inte nämner någonting alls om dopet. Psalmen sjungs dessutom vid en hel del begravningsgudstjänster, särskilt vid barn- och ungdomsbegravningar. Detta gör psalmen till en av de mest sjungna psalmerna av alla under ett år i Sverige. Kanske bortåt en halv miljon människor sjunger den årligen!

Psalmen är skriven av Lina Sandell (1832–1903), född och uppvuxen i småländska Fröderyd, där hennes pappa var kyrkoherde. Hon var under sin uppväxttid ett sjukligt barn. Därför blev pennan, snarare än grannbarnen, hennes bästa vän. Redan i trettonårsåldern hade hon en anteckningsbok fullskriven med poetiska alster. Med tiden skulle hon skriva runt 2000 sångtexter under sitt liv! Som jämförelse kan nämnas att i STIM:s verkregister står Thore Skogman som upphovsman till 1243 låtar, vilket är rekord!

Vid flygelbyggnaden på prästgårdens mark stod en gammal och välväxt ask, till vilken Lina ofta tog sin tillflykt. Redan då var den över hundra år och än i dag står den kvar med sina grönskande grenar. Mellan grenarna hade det byggts ett litet golv, där även bänkar placerats, så att man lätt kunde slå sig ned bland dess lövverk. Enligt traditionen sägs det att det var här, mitt bland grenarna, som Lina skrev psalmen Tryggare kan ingen vara. Man kan ana det

av språket i den första versen, där såväl fågelbon som stjärnor nämns. I psalmboken står det att texten skrevs 1856. Det var året då hennes andra diktbok kom ut, där dikten Tryggare kan ingen vara fanns med. Forskare menar dock att texten troligen skrevs redan runt 1850, då Lina bara var 18 år!

Ett Sverige i förändring

Vid mitten av 1800-talet var Sverige på många sätt ett utsatt och fattigt land, stätt i förändring. Brännvinet rann ner i människors strupar som aldrig förr. Koleraepidemierna, lungsoten och tyfusen krävde många dödsoffer över hela landet. Konservativa politiska förhållningssätt började vid samma tid ifrågasättas av starka liberala krafter, och helt nya politiska idéer tog form på många håll i Europa. 1848 publicerades till exempel Det kommunistiska manifestet av Karl Marx och Friedrich Engels. Industrialismen höll på att slå igenom i det tidigare så jordbruksdominerade Sverige. Allt fler flyttade in i städerna, där jobben fanns. Mitt i denna oroliga och omvälvande tid satt således en ung Lina Sandell i sitt älsklingsträd och skrev om tryggheten för Guds lilla barnaskara. Tack vare sin enkla tyska folkmelodi har psalmen blivit en av Sveriges största hitlåtar genom tiderna. Och nog är det gripande och berörande, att vi fortfarande sjunger om denna trygghet, men nu i vår egen oroliga och omvälvande tid. Psalmerna ger oss helt enkelt hopp.

Gå in på www.svenskakyrkan.se/uppsala/hopp så kan du lyssna på Tryggare kan ingen vara.

Text Per Harling

Foto Fotofolia

Foto Anders Folkesten

Mc-pilgrim en inre resa

För femte året i rad bär det av längs med den medeltida pilgrimsleden mot Nidarosdomen i Trondheim. Men istället för vandringsstav och kängor, ämnar Curth Andersson och ett dussin mc-förare sina motorcyklar utanför Uppsala domkyrka den 26 juni för sex dagars pilgrimsfärd. En pilgrimsfärd är både en inre och en yttre resa. Att åka motorcykel kan vara en inre resa, en egen tid för avkoppling och vila. Fler mc-pilgrimer kan följa med i mån av plats. Sista anmälningdag är 10 juni. ●

Gospelkonsert

Upplev medryckande sång och musik i Gottsunda kyrka söndag 17 april kl 18.30–19.30. Soul Children och Gottsunda Gospel medverkar. ●

Spelberoende

Föredrag om spelberoende torsdagen den 14 april kl 19.00 i Salabackekyrkan. Magnus Rydeving berättar om sitt spelberoende och hur han kom ur det. ●

Musikkafé på valborg

Lördag 30 april kl 19–21 i Årstakyrkan. Inge Thorsson, violin, med pianist: Uppsala i våra hjärtan. Härliga historier och skön musik i en salig blandning. Allsång och aktiviteter för barn. Servering och försäljning av facklor till fackeltåget som avgår kl 21.00 till brasan i Årstaparken. ●

Öppna aktiviteter för barn

Det finns många mötesplatser i Uppsala för barn i olika åldrar i sällskap med daglediga vuxna. Våra öppna verksamheter är kostnadsfria och ni kan leka, umgås, pyssla, skapa, sjunga och mycket mer. Ofta finns fika till självkostnadspris. ●

Foto Josefin Casteryd/IKON

NOT ISER

Länkar till de olika verksamheterna vi tipsar om på detta uppslag finns samlade på www.svenskakyrkan.se/uppsala/hopp

Landet utan religion?

Bengt Kristensson Ugglå (Katedra-
lens hemlighet) och David Thurfjell
(Det gudlösa folket) samtalar om
sina aktuella böcker som handlar om
om svenskarna och sekulariseringen.
Samtalsledare är Jonas Lindberg. Fika
20 kr. Katedralkaféet tisdag 24 maj
kl 18.00. ●

Illustration Josefine Lind

Storsjung

Söndagen den 17 april kl 11.00 och
kl 14.00 är det åter dags för öppna
förskolans årliga allsångskoncert
tillsammans med Niklas Dackborns
orkester. Storsjung är för barn från
ett år och uppåt tillsammans med
vuxen och inträdet går oavkortat till
behövande barnfamiljer i Uppsala.
Konserterna äger rum i stora salen,
Värmlands nation, Riddartorget och
biljetterna säljs vid entrén, 40 kr för
vuxna och 20 kr för barn. ●

Foto Andrew Canning

Lördagsmusik i domkyrkan

Sätt guldkant på tillvaron med
lördagsmusik. Den 2, 9 och 16 april
kl 15.00 är det konsert. Det kan
till exempel vara konsert i Uppsala
domkyrka med orgel eller med dom-
kyrkans egna eller gästande körer.
Oftast pågår lördagsmusiken cirka
45 minuter, precis lagom för att vila
benen efter en runda på stan. Det är
alltid fri entré med frivillig kollekt. I
domkyrkans vapenhus finns en kol-
lektomat där bankkort kan användas
för den som saknar kontanter. ●

Foto: David Castor

Nattöppen kyrka

Mitt i nattbruset står Helga Trefal-
dighets kyrka öppen för dig som
behöver en stunds ro, någon att
tala med eller bara vill komma in på
fika. Lördagen den 16 april är kyrkan
öppen 19.00–01.00.
Sinnesrobön kl 23.00. ●

Meditation – vaken vila

Öva att sitta dig till stillhet i
rogivande miljö. Meditation innebär
träning i att enbart vara. Att vara
positivt öppen men inte vänta något
särskilt. Att låta det förflutna vara,
att inte leva i framtiden utan träna
sig i att leva i nuet. Vi kan behöva ta
hjälp av en teknik, en metod, men
inget krav på prestation i sig. ●

Torsdagsträffar i Eriksbergskyrkan

Vi träffas på torsdagar jämna veckor
och börjar med program kl 13.30–
14.30, därefter kaffestund. Ingen
föranmälan krävs. Ingen avgift.
7 april: Kunglig hovleverantör. Musiker
Leif Hall. 21 april: Tiden går fort när
man har roligt, 43 år i församlingens
tjänst. Församlingspedagog Marianne
Hällman. 19 maj: Utfärd. ●

Foto Magnus Aronson/IKON

FOTO: DANIEL FEKETE / HIA/ACT / KON

STÖD MÄNNISKOR PÅ FLYKT UNDMAN KONFLIKT OCH KATASTROF!

Alla som flyr har något gemensamt –
de söker trygghet och möjlighet till en
ny framtid för sig själva och sina barn.
Ingen flyr frivilligt!

Så här kan du vara med och ge:

SMS:a AKUT till 72 905 och ge 100 kr
SWISH:a till 9001223 och skriv AKUT
Postgiro 90 01 22-3 och märk AKUT
Bankgiro 900-1223 och märk AKUT

**GE DIN
GÅVA IDAG!**

Svenska kyrkan
INTERNATIONELLT ARBETE

medlem av
actalliance